

Κριτήρια παρουσίασης και αξιολόγησης

Βιβλιογραφικά στοιχεία του λεξικού

Πλήρης τίτλος του αντιτύπου που χρησιμοποιούμε	Σύγχρονο Ρωσοελληνικό Λεξικό
Εκδότης	Πρώτη έκδοση "Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια", Μόσχα, αργότερα MANDESON – πολλές φορές ανατυπώθηκε από τον Εκδοτικό Οργανισμό ΔΙΑΓΟΡΑΣ
Τόπος έκδοσης	Μόσχα
Αριθμός τόμων	Ένας τόμος
Χρονολογία και αριθμός έκδοσης ή αναθεώρησης (όχι ανατύπωσης) (να παρατίθενται όλες οι χρονολογίες α' μέρους, β' μέρους κτλ.)	1966
Χρονολογία πρώτης έκδοσης (αν είναι διαφορετική)	1966
Επιστημονικός υπεύθυνος	
Επιμελητής	Επιμέλεια: Τ. Παπαδοπούλου, Δ. Σπάτη
Συντάκτες	Α. Ιωαννίδου
Θεωρητές/αναθεωρητές	
Αριθμός ISDN	Δεν υπάρχει

Μακροδομή του λεξικού

Εξωτερικά χαρακτηριστικά του λεξικού	
Χοντρό ή μαλακό εξώφυλλο;	Χοντρό εξώφυλλο
Βιβλίο δεμένο ή θερμοκολλημένο;	Δεμένο μεγάλο βιβλίο

Εγκοπές με το αλφάβητο για τη διευκόλυνση της ανεύρεσης των λημμάτων	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Το βιβλίο παραμένει ανοιχτό πάνω στο γραφείο	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Σχήμα πρακτικό για δουλειά γραφείου	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Χρήση εικόνων/φωτογραφιών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ευανάγνωστα τυπογραφικά στοιχεία	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Αριθμός σελίδων	1374	
Ύψος, πλάτος, πάχος του βιβλίου	Ύψος - 21,0 εκ., πλάτος – 12,8 εκ, Πάχος – 3,9 εκ.	
Πρόλογος		
Ύπαρξη προλόγου	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Μικρός πρόλογος	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ο πρόλογος περιέχει στοιχεία για τα εξής:		
τη λειτουργία του λεξικού	ΝΑΙ	ΟΧΙ
τους τομείς που καλύπτονται (π.χ. μουσική, ιατρική κτλ.)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
τον βαθμό κάλυψης των τομέων αυτών	ΝΑΙ	ΟΧΙ
τους χρήστες στους οποίους στοχεύει το λεξικό	ΝΑΙ για Έλληνες και Ρώσους, για τη μετάφραση , λογοτεχνικής κοινωνικο-πολιτικής και επιστημονικο-λαϊκής φιλολογίας	ΟΧΙ
το επίπεδο γλωσσομάθειας των χρηστών	Για έλληνες και ρώσους που μαθαίνουν τη ρώσικη ή τη	

	νεοελληνική γλώσσα αντίστοιχα.	
την ηλικία των χρηστών		OXI
τις πηγές και τα κριτήρια επιλογής των λημμάτων	ΝΑΙ Στο λεξικό δίνεται το λεξιλόγιο της σύγχρονης ρωσικής γλώσσας, περιλαμβάνεται λεξιλόγιο που ανήκει στην γλώσσα της λογοτεχνίας και της καθημερινής ζωής, επίσης στη βασική επιστημονική και τεχνολογική ορολογία.	OXI
Τις πηγές των παραδειγμάτων: από σώματα κειμένων (και τι είδους κειμένων) από εφημερίδες από τη λογοτεχνία	ΝΑΙ	OXI
Ταιριάζουν οι πηγές αυτές με αυτές που αναφέρονται στα λήμματα;	ΝΑΙ	OXI
τον αριθμό των λημμάτων	ΝΑΙ Αναφέρετε πόσα. 40 000	OXI
πληροφορίες για τους λεξικογράφους και την ιδιότητά τους	ΝΑΙ Ποιες;	OXI Δεν δίνονται
άλλα στοιχεία μακροδομής		
ύπαρξη πίνακα συντομογραφιών που	ΝΑΙ	OXI

χρησιμοποιούνται στη λημματογράφηση		
Υπαρξη πίνακα συντομογραφιών με τους επιμέρους τομείς που καλύπτονται από το λεξικό (π.χ. μουσική, ιατρική κτλ.)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Υπαρξη ενιαίου πίνακα που περιλαμβάνει όσα αναφέρονται στα δύο παραπάνω κελιά	ΝΑΙ	ΟΧΙ
επιπλέον στοιχεία για τη σωστή χρήση των λέξεων (συνήθως σε πλαίσια)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
ύπαρξη αυτόνομου τμήματος με στοιχεία γραμματικής	ΝΑΙ Αυτόνομο τμήμα «Μερικές σύντομες σημειώσεις σχετικά με την προφορά των γραμμάτων της Ρουσικής Γλώσσας» και «Μαλακά και σκληρά σύμφωνα»	ΟΧΙ
ύπαρξη αυτόνομου τμήματος με παροιμίες	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Υπαρξη πίνακα με τα σημάδια που χρησιμοποιούνται στη φωνητική μεταγραφή	ΝΑΙ	ΟΧΙ Η έλλειψη του πίνακα οφείλεται στο ότι δεν γίνεται φωνητική μεταγραφή. Στην αρχή του λεξικού δίνονται σύντομες σημειώσεις σχετικά με την προφορά των γραμμάτων της

		ρωσικής γλώσσας
ύπαρξη άλλου είδους πίνακα και άλλων βοηθητικών στοιχείων	ΝΑΙ Πίνακας με ρωσικό αλφάβητο. Πίνακας Συγκεκομμένων Λέξεων Κανόνες χρήσης του λεξικού	ΟΧΙ
ενημέρωση της μακροδομής για τα εξής:		
σύγχρονη μορφή της γλώσσας.	ΝΑΙ Καλή ενημέρωση	ΟΧΙ
Παλιές λέξεις.	ΝΑΙ Αρκετός αριθμός παλιών λέξεων (δηλώνονται με το σημείο <i>устар.</i>): тарантас тарабанить тарарам тараторить толстосум торгаш толчея трактир трен тяжба душа моя! (в обращении) кутерьма	ΟΧΙ
Δραχμή Οκά	ναι	όχι
Ζεύγη λέξεων λόγιας –	Ναι:	ΟΧΙ

<p>λαϊκής προέλευσης. Ελέγξτε επίσης τα εξής ζεύγη: <i>Δίκτυο – δίχτυ</i></p> <p><i>Ιχθυοπωλείο - ψαράδικο</i></p> <p>Επισημαίνεται η διαφορετική χρήση τους;</p>	<p>το δίχτυ/ το δίχτυον: рыболовецкая сеть- το δίχτυ για ψάρεμα, τα δίχτυα του ψαρά, телефонная связь- το τηλεφωνικό δίκτυο, торговая связь - το δίκτυον εμπορικών καταστημάτων</p>	<p>όχι</p>
<p>επιρρήματα με διπλή κατάληξη. Ελέγξτε επίσης τα εξής ζεύγη: <i>απλά – απλώς,</i> <i>άμεσα – αμέσως</i></p> <p>Επισημαίνεται η διαφορετική χρήση τους;</p>	<p>απλά, απλώς: просто δεν υπάρχει το επίρρ. άμεσα, άμεσος непосредственный, немедленный (επίθ.) αμέσως тут же, сразу (επίρρ. τρόπου)</p>	<p>ΟΧΙ</p> <p>όχι</p>
<p>ζεύγη ρωσικών και ξένων λέξεων (π.χ. <i>εξώστης – μπαλκόνι</i>).</p> <p>Επισημαίνεται η διαφορετική χρήση τους;</p>	<p>ΝΑΙ правописание -орфография, языковед – лингвист, языкознание-лингвистика, окончание – флексия, приставка – префикс, είναι «απόλυτα» συνώνυμα</p>	<p>ΟΧΙ</p> <p>όχι</p>

<p>κύρια ονόματα.</p> <p>Ελέγξτε επίσης τα εξής:</p> <p><i>Κωνσταντίνος,</i></p> <p><i>Κώστας,</i></p> <p><i>Κωστής,</i></p> <p><i>Κώτσος</i></p> <p>Σε ειδικό πίνακα</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>Δίνονται εθνικά ονόματα με μικρά γράμματα (татарин, туркмен, турчанка) και μυθολογικά και αστρολογικά ονόματα με κεφαλαία: Тантал, Лета, Телец</p>	<p>Δεν δίνονται ανθρωπωνύμια εκτός από μυθολογικά ονόματα</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p> <p>Όχι</p>
γεωγραφικοί όροι	<p>ΝΑΙ</p> <p>Σε παράρτημα στο τέλος του βιβλίου.</p> <p>Таджикистан</p> <p>Тайвань</p> <p>Таиланд</p> <p>Тайгет</p> <p>Таллин</p> <p>Тананариве</p> <p>Танганьика</p> <p>Танзания</p> <p>Тасмания</p> <p>Тасос</p> <p>Татой</p> <p>Тахо</p> <p>Ташкент</p>	<p>OXI</p>

	Тбилиси	
	Тегеран	
	Тегусигальпа	
	Тель Авив	
	Темза	
	Темпи,	
	Тенарон	
	Терек	
	Тибет	
	Тибр	
	Тигр	
	Тинос	
	Тира	
	Тирана	
	Тирренское море	
	Тис	
	Тихий океан	
	Того	
	Токио	
	Томск	
	Трансильвания	
	Триест	
	Триккала	
	Тринидад и Тобаго	
	Триполи	
	Триполис	
	Троя	
	Туз	
	Тунис	
	Туркмения	
	Турция	
	Тяньцзинь	
	Тянь-Шань	

<p>Ελέγξτε επίσης τα εξής:</p> <p>Όλυμπος</p> <p>Κρήτη</p> <p>Σε ειδικό πίνακα</p>	<p>ναι Олимп <i>γορα</i></p> <p>ναι Крит <i>ο-ε η</i></p>	OXI
Ακρωνύμια	<p>Ναι</p> <p>ΚΠСС</p> <p>ТАСС</p> <p>ΚДНР</p> <p>ΚНР</p> <p>ΟАР</p> <p>РСФСР</p> <p>СССР</p> <p>СФРЮ</p> <p>США</p>	
<p>Γενικές συντομογραφίες.</p> <p>Ελέγξτε επίσης τα εξής:</p> <p>и т.д.</p> <p>и т.п.</p> <p>тж</p> <p>см.</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>и т. д. και ούτω καθεξής</p> <p>и т.п.: и тому подобное</p> <p>και τα παρόμοια,</p> <p>και τα λοιπά</p> <p>тж: также επίσης</p> <p>см: смотри βλέπε</p> <p>Εκτός από τις</p> <p>ρωσοελληνικές</p> <p>συντομογραφίες έχει και 4</p> <p>ελληνορωσικές:</p> <p>Π.χ.</p> <p>μεт. – μεταβατικών –</p> <p>переходный глагол,</p>	OXI

	<i>αμετ. -</i> <i>μ.μ. -....</i> <i>κ.λ.π. - ...</i>	
--	--	--

<p>λεξιλόγιο ειδικών πεδίων (π.χ. υφολογίας, τεχνολογίας, βιολογίας).</p>	<p>ανατομικοί όροι трахея τραχεία</p> <p>αστρονομία Телец Ταύρος туманность νεφέλωμα</p> <p>αρχιτεκτονικοί όροι тамбур ταμβούρλο триптих τρίπτυχο</p> <p>αθλητικοί όροι тайм ημιχρόνιο, τάιμ теннис τέννις толкание ώθηση, σφαιροβολία трек στίβος για ποδηλατοδρομίες тренер προπονητής турник μονόζυγο турнир αγώνες тяжеловес αθλητής βαρέων</p> <p>βοτανικά тёрн τσαπουρνιά тис ιταμός тмин κύμινο трилистник тубероза туя τούγια тысячелистник тычинка тюльпан</p>	
---	--	--

	<p>агава</p> <p>βιολογία</p> <p>токсин τοξίνη</p> <p>γεωγραφικοί όροι</p> <p>тропик τροπικός κύκλος</p> <p>γεωλογία</p> <p>третичность</p> <p>третичный</p> <p>γλωσσολογικοί όροι</p> <p>трифтонг</p> <p>агглютинация</p> <p>αργό</p> <p>γραμματικοί όροι</p> <p>трёхсложный</p> <p>трёхсложное слово</p> <p>ζωολογικοί όροι</p> <p>тур πρωτόγονο βόδι</p> <p>тушканчик δίπους</p> <p>термит θερμίτης</p> <p>tritон τρίτων</p> <p>θρησκευτικοί όροι</p> <p>таинство</p> <p>троица Αγία Τριάς, ταξιάρχης</p> <p>ιατρικοί όροι</p> <p>тик тικ</p>	
--	---	--

	<p> травма τραύμα троакар παρακεντητήριο тромб θρόμβος тромбофлебит θρομβοφλεβίτιδα туберкулёз φυματίωση транс τρανς трахома τράχωμα трахеит τραχείτις </p> <p>λογοτεχνικοί όροι</p> <p> трилогия τριλογία трёхстопный </p> <p>μαθηματικοί όροι</p> <p> тангенс εφαπτομένη (γραμμή) траектория τροχιά </p> <p>μυθολογικοί όροι</p> <p> титан Τιτάν тритон Τρίτων Тантал Τάνταλος </p> <p>μουσικοί όροι</p> <p> адажио αντάζιο такт ρυθμός темп ρυθμός тимпан τύμπανο терция τρίτη трезвучие τριφωνία триоль τριολέτο туба τρούμπα </p>	
--	---	--

	<p>туш χαιρετιστήριο σάλπισμα тусэ τουσέ</p> <p>ναυτικοί όροι</p> <p>такелаж ξάρτια, άρμενα, αρματωσιά траверс τραβέρσο трап ανάβαθρο тесак γιαταγάνι тоннаж χωρητικότητα πλοίου транец ποδόσταμα</p> <p>οικοδομικοί όροι</p> <p>толь λαμαρίνα</p> <p>στρατιωτικοί όροι</p> <p>танкетка μικρό τανκ траншейный χaráκωμα траншея χaráκωμα трассирующий τροχιοδεικτικός трубач σαλπικτής тесак σπαθολόγχη</p> <p>τεχνικοί όροι</p> <p>термический θερμικός термограф θερμογράφος тиски μέγγενη тормоз φρένο, τροχοπέδη транспортир αναγωγέας</p> <p>φαρμακολογικοί όροι</p> <p>террамицин</p>	
--	---	--

	<p>χημικοί όροι</p> <p>титан τιτάνιο</p> <p>термит θερμίτης</p> <p>торий φθόριο</p> <p>ιστορικοί όροι</p> <p>таран κριός</p> <p>тога τήβεννος</p> <p>триумвир τρίαρχος</p> <p>турнир τουρνεμές</p> <p>трибун</p> <p>кольчуга</p> <p>колчан</p> <p>φιλοσοφία</p> <p>дух</p> <p>МОНИЗМ</p> <p>φυσική</p> <p>термоизоляция θερμική μόνωση</p> <p>термограф θερμογράφος</p> <p>термодинамика</p> <p>θερμοδυναμική</p> <p>трение τριβή</p> <p>тяготение βαρύτητα</p> <p>тяжесть βάρος</p> <p>термостат θερμοστάτης</p> <p>νομικοί όροι</p> <p>терять силу</p> <p>υφαντουργικοί όροι</p>	
--	---	--

	<p>тафта тафта́ς</p> <p>χημεία</p> <p>КОЛЛОДИТ</p> <p>КОЛЛОИД</p>	
--	--	--

<p>όροι πολιτισμικά εξαρτημένοι. Παραθέστε ποιοι λαμβάνοντας υπόψη τις παρακάτω κατηγορίες. Σημειώστε για κάθε όρο αν δίνονται επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία. Ελέγξτε επίσης τις παρακάτω λέξεις που εκφράζουν:</p> <p>- συγγένεια:</p> <p>μπατζανάκης κουνιάδα θεία θεία πεθερός πεθερά εξάδελφος εξαδέλφη δεύτερος εξάδελφος δεύτερη εξαδέλφη</p> <p>- προσφώνηση:</p> <p>σεβασμιότατε μακαριότατε</p> <p>- ευχές:</p> <p>σημειώστε σε ποιο/α λήμμα/τα</p>	<p>свояк свояченица тётя тётка тесть свекровь двоюродный брат двоюродная сестра троюродный брат троюродная сестра</p> <p>глубокоуважаемый</p> <p>στα ρωσικά υπάρχουν πιο λίγες ευχές από ό,τι στα ελληνικά, π.χ. приятного аппетита! στο λήμμα ‘аппетит’ καλή όρεξη!</p>	<p>όχι όχι</p> <p>ναι</p> <p>ναι όχι</p>
---	--	--

	счастливого пути! στο λήμμα 'путь' καλό ταξίδι!	
καλά στέφανα!	Όχι. Στο γάμο δίνουν πολλές και διάφορες άλλες ευχές.	
χρόνια πολλά	долгих лет жизни!	ναι
- αντίληψη του χρόνου:		
κυριακάτικα		όχι
χειμωνιάτικα		όχι
- θρησκευτικές τελετές και λατρείες:		
κόλλυβα	η λ. колива, кутью στα ρωσικά υπάρχει, όμως στο λεξικό δε δίνεται	όχι
αγιασμός	δίνεται μόνο ρήμα освятить αγιαζω	όχι
- γιορτές και τρόποι γιορτής:	троица рел. η Αγία Τριάς рождество τα Χριστούγεννα, рождественская ёлка χριστουγεννιάτικο δέντρο, рождественский пирог η πίττα των Χριστουγέννων, το χριστόψωμο	

	<p>сочельник рождественский η παραμονή των Χριστουγέννων, сочельник крещенский η παραμονή των Θεοφανίων пасха το Πάσχα, η Λαμπρή, кушанье (на пасху) το πασχαλινό τσουρέκι, кулич το πασχαλιάτικο τσουρέκι, крестины τα βαπτίσια крестить βαφτίζω, креститься βαφτίζομαι, крёстная ανάδοχος, νονά крестник βαφτιστικός, анаδεκτός, βαφτισιμιός, крестница βαφτιστικιά крестный του σταυρού крестное знамение το σημείο του σταυρού, σταυρός, крестный ход λιτανεία ανάδοχος, νονός</p>	
<p>κάλαντα</p>	<p>στα ρωσικά υπάρχει η λ. <i>колядки</i>, αλλά στο λεξικό απουσιάζει, ο Όζεγοφ το έχει στον εν.αρ. <i>коляда</i></p>	
<p>ονομαστική γιορτή τσικνοπέμπτη καθαρά (-ή) Δευτέρα</p>		<p>όχι όχι όχι</p>

<p>- θεσμοί της πολιτικής ζωής:</p> <p><i>Коммунистическая партия Советского Союза,</i></p> <p><i>Коммунистический союз молодёжи см. комсомол,</i></p> <p><i>Коммунистический манифест,</i></p> <p><i>коммунистическое общество</i></p>	<p>στο λήμμα ‘коммунистический’ <i>прил.</i></p>	<p>ναι</p> <p>ναι</p>
<p><i>капитал/изм м</i></p> <p><i>капиталистический</i></p> <p><i>капиталистический строй</i></p> <p><i>капиталистическое общество</i></p>	<p>στο λήμμα ‘капитализм’</p>	<p>ναι</p>
<p>μονοποлизация</p> <p><i>монополизировать</i></p> <p><i>монополист</i></p> <p><i>монополистический</i></p>	<p>στο λήμμα ‘монополизация’</p>	<p>ναι</p>
<p><i>монополия</i></p> <p><i>монопольный</i></p>	<p>στο λήμμα ‘монополия’</p>	<p>ναι</p>
<p>Ειδικότερα εξετάστε επιπλέον τις εξής λέξεις τις σχετικές με την τεχνολογία:</p> <p><i>αποκωδικοποιητής,</i></p> <p><i>πληροφορική,</i></p>		<p>Όχι</p> <p>Όχι</p>

<i>υπολογιστής,</i>		Όχι
<i>κομπιούτερ,</i>		Όχι
<i>πληκτρολόγιο,</i>		Όχι
<i>ποντίκι,</i>		Όχι
<i>σκληρός δίσκος,</i>		Όχι
<i>προγραμματιστής,</i>		Όχι
<i>δισκέτα</i>		Όχι

ξεχωριστή καταγραφή προθημάτων. a-	Δίνονται λέξεις που παράγονται με προθήματα: аполитичный аморальность, аморальный асимметричный атеизм атеистический	Όχι
πο-	 по-гречески, по-братски, по-русски, побелить, побагроветь, побить, поблагодарить побеждать — победить, поверх, побыть, повсюду, погнуть, погулять, подавать - подать, потереть, потонуть, походить, почитать	
раз- / рас-	 разбег, разбогатеть, развал, развозить, разгадать разгрузить, раздумать, раскачать, раскопать, распить,	

<p>6-</p> <p>Σε ειδικό πίνακα</p>	<p>рассказ, рассказать, растереть, расход, расцвет, расшить, расхотеть. расчистить ввод, вводить, ввоз, ввозить, внос, вносить, внесённый, вход, входить, вклад, вложить, вкопать, внести, влезать, вливать</p> <p>όχι</p>	
<p>καταγραφή επιθημάτων, π.χ.:</p> <p>-η-</p>	<p>Δίνονται λέξεις που παράγονται με επιθήματα:</p> <p>таёжный табачный тактичный тактично тактичность телефонный тихоходный тминный транспортный требовательный трепетный треугольный трёхлетний трудный трудно туманный</p>	<p>Όχι</p>

<p>-изм</p>	<p>тщательно тягостный зимний карманный летний мятный переносный сонный сырный</p>	
<p>-ист</p>	<p>атеизм большевизм вандализм коммунизм социализм терроризм туризм</p>	
<p>-ени-</p>	<p>артист атеист капиталист коммунист марксист социалист теннисист тромбонист турист</p>	
<p>-ск-</p>	<p>торжественный тождественный умеренный утренний весенний</p>	

<p>καταγραφή υποκοριστικών και μεγεθυντικών</p>	<p>труднопроизносимый труднопроходимый трудность трудовай трудодень трудоёмкий трудолобивый трудолобие трудоспособность трудолобие трудящийся труженик</p> <p>возить ввозить довозить завозить перевозить подвозить развозить свозить увозить</p> <p>Ναι</p> <p>головка дубинка дурнушка желудочек кончик маленький малюсенький мальчик пальчик</p>	
---	--	--

	<p>стульчик</p> <p>тоненький</p> <p>тяжёленький</p> <p>цветочек</p> <p>чёрненький</p>	
ανύπαρκτες λέξεις	NAI	OXI
<p>λαθεμένες λέξεις</p> <p>(λάθη τυπογραφικά,</p> <p>ορθογραφικά,</p> <p>μορφολογικά κ.ά.)</p>	<p>NAI</p> <p>Δίνεται διπλή ορθογραφία μερικών λέξεων (καθαρεύουσα και δημοτική):</p> <p>–φτ-/πτ: βαφτίζω, βαπτίζω,</p> <p>–χτ-/κτ–: το χτένι, το κτένιον, οκτώ, οχτώ.</p> <p>Όλες οι γιορτές, ακόμη και οι μεγάλες όπως το Πάσχα και τα Χριστούγεννα δίνονται με μικρά αρχικά γράμματα.</p> <p>Στο λήμμα ‘трезвон’ (ουσιαστικό με 2 σημασίες) δίνεται και το ρήμα трезвонить (στο λεξικό – ить) και οι 2 σημασίες του, δηλαδή σ’ένα λήμμα δίνονται 2. Όμως σε άλλες περιπτώσεις, π.χ. στην ίδια σελίδα το трепет (ουσιαστικό με 3 σημασίες) και το трепетать</p>	OXI

	<p>(ρήμα με 2 σημασίες) δίνονται ξεχωριστά ως 2 ανεξάρτητα λήμματα.</p> <p>Πιθανώς, εδώ παίζει ρόλο α) ο τόνος ο οποίος αλλάζει: <i>mrĭnem</i> – <i>mrɛnemǎmь</i>, ή β) η παραγωγή των λέξεων: <i>mrɛзvonumь</i> από το <i>mrɛзvon</i> και <i>mrɛnem</i> από το <i>mrɛnemamь</i>.</p>	
--	---	--

Στοιχεία μικροδομής του λεξικού

ιεράρχηση των πληροφοριών του λήμματος	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Τυπογραφική απόδοση των διαφορετικών πληροφοριών του λήμματος: σε συγκεκριμένο τύπο τυπογραφικών στοιχείων αντιστοιχεί συγκεκριμένη πληροφορία	ΝΑΙ Ειδικότερα επισημαίνουμε ότι με το σημάδι □ σημειώνονται φρασεολογισμοί και παροιμίες	ΟΧΙ
<p>φωνητική μεταγραφή</p> <p>α) ολόκληρων των λέξεων</p> <p>β) μέρους των λέξεων.</p> <p>Διευκρινίστε ποιου.</p> <p>- με χρήση του διεθνούς φωνητικού αλφαβήτου</p> <p>- με άλλου είδους μεταγραφή.</p> <p>Διευκρινίστε τι είδους.</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>ναι</p> <p>ναι</p> <p>Στις ρωσικές λέξεις δίνεται ο τονισμός (πρβλ. ‘таба́к’)</p> <p>ναι</p> <p>ναι</p>	<p>ΟΧΙ</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p> <p>όχι</p>

καταγραφή του ειδικού πεδίου στο οποίο ανήκει η λέξη (π.χ. ιατρική, μουσική κ.ά.)	Ναι Με συγκεκριμένες συντομογραφίες, π.χ. муз., рел., ист., мед. κλπ. Βλ. παραπάνω	
καταγραφή γραμματικών πληροφοριών - άρθρο - κατηγορίες του λόγου - στοιχεία κλίσης (πτώσεις, αριθμοί, καταλήξεις αρχικών χρόνων και μετοχών των ρημάτων κτλ.)	ΝΑΙ Στα ρωσικά δεν υπάρχει άρθρο Ναι Δίνονται όλες οι κατηγορίες του λόγου Ναι: γένος, αριθμός, πτώση κλπ, καταλήξεις των κλιτών μερών του λόγου. Π.χ.: табак <i>м</i> ο καπνός, τα καπνά: нюхательный табак ο ταμπάκος· курить табак καπνίζω, φουμάρω· нюхать табак ρουφώ ταμπάκο табачный <i>прил. 1.</i> του καπνού: ~ ая фабрика το καπνεργοστάσιο[v]· ~ магазин το καπνοπωλείο[v]· ~ ая промышленность η καπνοβιομηχανία 2. (о цвете) χρώμα καπνού таить <i>несов.</i> κρύβω,	ΟΧΙ

	<p>αποσιωπώ</p> <p>тем I <i>твор. п. ед. от</i> тот, το III; <i>дат. п. мн.</i> <i>от</i> тот, τα, το III.</p> <p>тем II 1. <i>нареч. όσον[ν],</i> <i>τόσο[ν],</i> μ'αυτό: ~ лучше τόσο το καλλίτερο 2. <i>союз: чем..., ~ ...όσο ...</i> τόσο... □ ~ самым μ'αυτό, έτσι ~ более, ...πολύ περισσότερο που ~ не менее και όμως, παρ'όλα αυτά.</p>	
καταγραφή συντακτικών πληροφοριών (π.χ. δίνω σε κάποιον/κάποιου κάτι)	<p>ΝΑΙ</p> <p>Σύνταξη του ρήματος, του ουσιαστικού, των προθέσεων</p>	OXI
ικανοποιητική απόδοση της σημασίας των λέξεων	<p>ΝΑΙ</p>	OXI
<p>απόδοση των πολλών σημασιών των πολύσημων λέξεων.</p> <p>Αποδίδονται όλες οι σημασίες που καταγράφονται στο λεξικό Ожегов С.И. Словарь русского языка. М.1986 *.</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>тереть 4/3 тихий 4/5 толкование 3/2 только 7/7 тоска 2/2 точить 4/5 точка 2 /6 трезвон 2/4 трепать 4/4 трепетать 2/3</p>	

<p>ομώνυμες λέξεις που καταγράφονται ως πολύσημες (π.χ. <i>τόνος</i>)</p> <p>πολύσημες λέξεις που καταγράφονται ως ομώνυμες (π.χ. <i>τέντα</i>)</p>	<p>треск 2/3 тройка 5/5 тронуть 2/2 трубка 2 /5 тупой 4/8 тянуть 13 / 14</p> <p>Οι ομώνυμες λέξεις καταγράφονται ως ομώνυμες και οι πολύσημες ως πολύσημες.</p>	
<p>καταγραφή της μεταφορικής χρήσης των λέξεων.</p>	<p>ΝΑΙ, με την επισήμανση <i>Μεταфор.</i></p> <p>таять твёрдо (стоять) теплота топаться (на месте) трескотня (болтовня) триумф трутень тускнеть тюфяк арена адский адская машина адвокат азбука подковать цена целить</p>	<p>ΟΧΙ</p>

	<p>цель</p> <p>цветистый</p>	
<p>καταγραφή του επιπέδου ύφους των λέξεων [οικείο – τυπικό (επίσημο, λόγιο)].</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>Με ρητή δήλωση:</p> <p>разг. οικείο:</p> <p>такой-сякой</p> <p>теперешний</p> <p>толстосум</p> <p>толстуха</p> <p>толчея</p> <p>торгаш</p> <p>торчком</p> <p>транжирить</p> <p>тузить</p> <p>тьфу</p> <p>тяп-ляп</p> <p>тяпнуть</p> <p>дуралей</p> <p>дурнушка</p> <p>дружище</p> <p>книжный τυπικό</p> <p>трапеза</p> <p>тройственный</p> <p>темница</p> <p>пренебрежительный</p> <p>подлиза</p> <p>επισ.</p> <p>око</p> <p>уста</p> <p>υβριστικά (бранное)</p> <p>бездельник (лентяй)</p> <p>болван</p> <p>χυδαία (грубое)</p>	<p>OXI</p>

	треснуть (ударить)	
σήμανση της φόρτισης των λέξεων (π.χ. <i>πολιτiκάντης</i> : αρνητική φόρτιση <i>ζεστασιά</i> : θετική φόρτιση)	ΝΑΙ Με ρητή δήλωση ειρωνικά (αρνητική έννοια) тёплая компания тёплое местечко	ΟΧΙ
σήμανση των λογοτεχνικών λέξεων π.χ. <i>αγνάντεμα</i> , <i>πλεούμενο</i>	Ναι π.χ. трилогия <i>лит.</i>	
σήμανση των λέξεων που χρησιμοποιούνται κυρίως στον προφορικό λόγο (π.χ. <i>Γενάρης</i>)	Ναι агнец адмиралтейский адмиралтейство дружище <i>м (в обращении)</i> дурнушка тяп-ляп дубовая голова тараторить тарабанить тарарам тарахтеть теперешний торгаш толстуха толчея торчком	
παραδείγματα. α) παροιμίες	ΝΑΙ Με απόδοση της	ΟΧΙ όχι

<p><i>Κόρακας κοράκου μάτι δε βγάζει.</i></p>	<p>παροιμίας με αντίστοιχη παροιμία στην ελληνική. Αν δεν υπάρχει αντίστοιχη ελληνική παροιμία, τότε σημειώνεται με ειδικό σημάδι (ένα ρόμβο) και δίνεται η μετάφρασή της.</p> <p><i>Αυτή η παροιμία υπάρχει στα ρωσικά: Ворон ворону глаз не выколет, αλλά από το λεξικό απουσιάζει.</i></p> <p><i>Семь раз примерь – один раз отрежь.</i></p> <p><i>Πέντε μέτρα κι ένα κόβε</i></p> <p>В тихом омуте черти водятся Από σιγανό ποτάμι να φοβάσαι</p> <p><i>У семи нянек дитя без глазу. Όπου λαλούν πολλοί πετεινοί αργεί να ξημερώσει.</i></p> <p><i>Не сули журавля в небе, дай синицу в руки. = Лучшие синицу в руке, чем журавля в небе.</i></p> <p><i>Κάλλιο πέντε και στο χέρι,</i></p>	
---	---	--

<p>γ) φρασεολογικές εκφράσεις [sočetánija]</p> <p>δ) φρασεολογικοί συνδυασμοί [vyra^înija]</p>	<p>-семь пятниц на неделе αλλάζει γνώμη κάθε μέρα</p> <p>-высосать из пальца επινοώ</p> <p>-не выгосить сор из избы та εν οίκω μη εν δήμω</p> <p>-тёртый калач τετραπέρατος άνθρωπος</p> <p>-на скорую руку πρόχειρα, στα πεταχτά (για τους φρασεολογισμούς που δηλώνουν τα μέλη του σώματος, βλ. Συμεωνίδη, Ζουραβλιόβα 2003,164- 175).</p> <p>- под пьяную руку στο μεθύσι</p> <p>- сгорать от стыда γίνομαι κατακόκκινος απ'τη ντροπή</p> <p>- скалить зубы γελώ κοροϊδευτικά</p> <p>- кромешная тьма σκοτάδι πίσσα, θεοσκοτέινα</p> <p>- азбучная истина η στοιχειώδης αλήθεια</p> <p>партийный билет κομματικό βιβλιάριο</p>	
--	--	--

<p>γενική αναφορά στο συμφραστικό περιβάλλον (π.χ. στο λήμμα στενός αναφέρεται ότι λέγεται για ρούχα)</p>	<p>высшее учебное заведение –το ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, трудовые успехи, κυρ. επιτυχίες εργασίας, трудовая книжка εργατικό βιβλιάριο</p> <p>ναι π.χ. στο λήμμα дубина (ο человеке) αναφέρεται ότι λέγεται για τον άνθρωπο, тупые носы (об обуви) дуб (дерево, материал) дружище (в обращении) дурнушка (ο девочке) тутовый (ο дереве)</p> <p>Πλεονέκτημα του λεξικού: δηλώνονται με ειδικό σημάδι (έναν ρόμβο) στο τέλος του λήμματος οι φρασεολογισμοί διαφόρων ειδών και οι παροιμίες.</p> <p>Στερεότυπες εκφράσεις (τίναξα τα πέταλα, εκ των υστέρων) Жить в тиши Ζω στη</p>	
---	--	--

	<p>σιγαλιά</p> <p>Тишь да гладь Μέλι-γάλα</p> <p>Быть тише воды, ниже травы Ήσυχος σαν αρνάκι</p> <p>Показать товар лицом δείχνω την καλή όψη της πραμάτειας</p> <p>Τολочь воду в ступе κοπανίζω αέρα</p> <p>Носиться с чем-либо, как с писаной торбой Έχω κάτι μη στάζει και μη βρέξει</p> <p>Пуститься во все тяжкие παίρνω τον κατήφορο</p> <p>И то хорошо πάλι καλά Οстался один, (да) и то плохойένας έμεινε κι' αυτός κακός</p> <p>То и дело Κάθε λίγο και λιγάκι</p> <p>Εκφράσεις ή ημιστερεότυπες εκφράσεις</p> <p>(φαρδιά φούστα (και όχι πλατιά), πλατύ χαμόγελο (και όχι φαρδύ)</p>	
--	--	--

	<p> тяжёлый шаг βαρύ βήμα тяжёлый сон βαρύς ύπνος (και όχι δύσκολος) тяжёлые времена δύσκολοι καιροί тяжёлая промышленность βαριά βιομηχανία тяжёлая голова βαρύ κεφάλι толковый словарь ερμηνευτικό λεξικό </p> <p> тянуть жребий τραβώ κλήρο тянуть карту из колоды τραβώ χαρτί тянуть душу из кого- либо βγάζω την ψυχή κάποιον </p> <p> τραβώ απ' τη γλώσσα, υποχρεώνω κάποιον να μιλήσει еле ноги тануть μόλις σέρνει τα πόδια μου λάθος «του» 1215 ??? у меня тяжело на душе έχω ένα βάρος στην καρδιά μου </p> <p> Τυχαίοι συνδυασμοί λέξεων (μεγάλος </p>	
--	---	--

	<p>δρόμος, άσχημο πρόσωπο)</p> <p>Тихая ночь ήσυχη νύχτα Тихая радость ήσυχη χαρά тихий нрав ήρεμος χαρακτήρας титаническая сила η τιτάνια δύναμη толстый карман η μεγάλη τσέπη, το μεγάλο πουγκί иолстая кишка το ταχύ έντερο толкать ядро ρίχνω σφαίρα знать (понимать) толк в чём-либо καταλαβαίνω, νιώθω από κάτι</p> <p>μετ. основная ткань рассказа ο καμβάς του διηγήματος</p> <p>μετ. топтаться на месте δεν σημειώνω καμμία πρόοδο</p>	
<p>Ύπαρξη παραπομπών (π.χ. στο λήμμα <i>άρκτος</i> μπορεί να υπάρχει παραπομπή στο λήμμα <i>αρκούδα</i> ή/και αντιστρόφως).</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>α) για λόγους ορθογραφίας - σπάνια β) για λόγους μορφολογίας . Συνήθως δίνονται παραπομπές στα ρήματα για να δείξουν την</p>	<p>ΟΧΙ</p>

	<p>τετελεσμένη ή μη τετελεσμένη μορφή του ρήματος, π.χ. сбить сов. см. = βλ. сбивать, свалить сов. см. сваливать туфли мн. ед. туфля γ) άλλες παραπομπές: - με συνώνυμες σημασίες: π.χ. подкинуть сов. см. подбросить - για τα ουσιαστικά, που χρησιμοποιούνται συνήθως στον πληθ., δίνεται επιπλέον η μορφή του εν. αριθμού: π.χ. туфли (мн., ед. туфля ж)</p>	
παράθεση ετυμολογίας	<p>Ναι α) σε όλα τα λήμματα β) σε κάποια λήμματα</p>	Όχι

* Ожегов С.И. Словарь русского языка. М. Русский язык. 1986.

** Εδώ με **μπολ** δίνονται τη λέξη, που αναφέρεται ο φρασεολογισμός ή παροιμία.

*** Οι φρασεολογικές μονάδες δίνονται σύμφωνα με την πιο γνωστή θεωρία του
ρώσου επιστήμονα V.V.Vinogradov, που στηρίζει την ταξινόμηση στους
«σημασιολογικούς δεσμούς». Και άλλος επιστήμονας, ο N.M. Šanskii συμπλήρωσε
ακόμη μια ομάδα: φρασεολογικούς συνδυασμούς που είναι κοντά στις ελεύθερους
συνδυασμούς. Έτσι εδώ ξεχωρίζονται τέσσερις ομάδες φρασεολογισμών:

α) φρασεολογικοί ιδιωτισμοί, [sraščĭnija]: αχώριστες φρασεολογικές εκφράσεις,
τα μέλη των οποίων έχουν χάσει την ατομική τους σημασία και δεν χρησιμοποιούνται
χωριστά. Στη δομή τους συνήθως περιέχουν αρχαϊσμούς (βλ. παραδείγματα

παραπάνω στον πίνακα), **β) φρασεολογικές ενότητες**, [jedinstva]: μεταφορική διερμηνευση της ελεύθερης φράσης, **γ) φρασεολογικές εκφράσεις**, [sočetánija]: το ένα σκέλος έχει μια ελεύθερη σημασία και το δεύτερο δεσμευμένη σημασία, **δ) φρασεολογικοί συνδυασμοί**, [vyra^înija], μοιάζουν πολύ με ελεύθερους συνδυασμούς.

Βιβλιογραφία

Vinogradov V.V. Osnovnye tipy leksičeskij značenij slova. Izbrannye trudy . Lejikologia i lejikografia. M.,1977. **Šanskii N. M.** Leksikologia sovremennogo russkogo jazyka. M.1964. **Frazeologičeskii slovar' russkogo jazyka. Pod redaksiej A. I. Molotkova.** M., 1986. Επίσης: **Simeonidis X., Zuravliova E.** Somatizmy v russkom i novogrečeskom jazykah i ih ispolzovanie v prepodavanii jazyka. – 10^η Διεθνές Συνέδριο Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας. Αγία.Πετρούπολη. 2003,164-175), **X. Συμεωνίδης.** Εισαγωγή στην ελληνική φρασεολογία. Κώδικας. Θεσσαλονίκη 2000. **Αικ. Πάππου-Ζουραβλιόβα.** Η φρασεολογία των νεοελληνικών ιδιωμάτων της Ουκρανίας (περιοχή Μαριούπολης). - Νεοελληνική Διαλεκτολογία. Τόμος Τρίτος. Πρακτικά Τρίτου Διεθνούς Συνεδρίου Νεοελληνικής Διαλεκτολογίας. Κάλυμνος 20-23 Οκτωβρίου 1998. Αθήνα 2000, 31 – 48. **Πατρονόβα Ο.Β.** Σύντομο Ελληνορωσικό Λεξικό ιδιωματικών εκφράσεων. «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ». Αθήνα. Краткий новогреческо-русский фразеологический словарь. ЭПТАЛОФОС. Афины.

Συμπεράσματα

Το Σύγχρονο Ρωσοελληνικό Λεξικό (Μόσχα 1966) περιλαμβάνει περίπου 40.000 λέξεις και περιέχει στην αρχή πρόλογο, κανόνες χρήσης του λεξικού, μερικές σύντομες σημειώσεις σχετικά με την προφορά των γραμμάτων της ρωσικής γλώσσας, το ρωσικό αλφάβητο, πίνακα συγκεκομμένων λέξεων. Στο τέλος του λεξικού δίνεται πίνακας με ελληνικά και ξένα τοπωνύμια.

Το λεξιλόγιο που περιέχεται στο λεξικό είναι αυτό που συνηθίζεται περισσότερο στην ομιλία και στη φιλολογία λογοτεχνικού και κοινωνικο-πολιτιστικού περιεχομένου. Δίνεται μεγάλος αριθμός φράσεων «σταθερών συνδυασμών λέξεων», πολλά διευκρινιστικά παραδείγματα, πολλές διαλογικές και ιδιωματικές εκφράσεις (ιδιωματισμοί), παροιμίες, ρητά κτλ. που δηλώνονται με ειδικό σημάδι (έναν ρόμβο) στο τέλος του λήμματος.

Δίνονται πολλές σημασίες των πολύσημων λέξεων.

Το λεξικό προορίζεται για Έλληνες και Ρώσους που μαθαίνουν αντίστοιχα τη ρωσική ή τη νεοελληνική γλώσσα. Είναι χρήσιμο στη μετάφραση λογοτεχνικών, κοινωνικο-πολιτικών και επιστημονικών κειμένων από τη ρωσική στη νεοελληνική. Ωστόσο απουσιάζουν από αυτό αρκετές καινούριες επίκαιρες λέξεις της σύγχρονης ρωσικής γλώσσας. Γι' αυτό θεωρούμε πως χρηστικότερο θα ήταν ένα πιο μεγάλο λεξικό με πλουσιότερο λεξιλόγιο ανάλογο προς το ελληνορωσικό λεξικό του Χόρικοβ και Μάλεβ (Μόσχα 1993).

Στο λεξικό δίνεται το λεξιλόγιο της σύγχρονης ρωσικής γλώσσας, περιλαμβάνει λεξιλόγιο που ανήκει στην γλώσσα της λογοτεχνίας και της καθημερινής ζωής, επίσης στην βασική επιστημονική και τεχνολογικά ορολογία.

Αρκετά βαθιά παρουσιάζονται οι φρασολογισμοί, ιδιωματικές και στερεότυπες εκφράσεις και παροιμίες.

Τα παραδείγματα δίνονται περισσότερα για να χαρακτηρίσουν τις σημασίες των λέξεων, επίσης όταν οι ρωσικές λέξεις ή εκφράσεις δεν έχουν ακριβή αντίστοιχα στα ρωσικά και αναγκαστικά μεταφράζονται με τη βοήθεια διάφορων άλλων εκφράσεων.